

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระบวนการพัฒนานักศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของสถาบันนั้น จำเป็นต้องสนับสนุนให้นักศึกษา ได้รับการพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบของระบบการผลิตบัณฑิตนั้น จะประกอบด้วยกระบวนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรวิชาการที่กำหนดของแต่ละสาขาวิชา ระบบการพัฒนาทักษะชีวิต ได้แก่ กระบวนการของกิจกรรมร่วมหลักสูตร ตลอดจนสวัสดิการต่างๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา และสิ่งแวดล้อมการศึกษา ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สภาพสังคม บรรยากาศการเรียนรู้อุดมคติ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และปรัชญาในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ที่พักอาศัยของนักศึกษาในระหว่างการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของระบบกิจการนักศึกษา และเป็นบริการสวัสดิการเพื่อพัฒนานักศึกษา นับเป็นเครื่องมือที่ช่วยหล่อหลอมพัฒนาในด้านทักษะชีวิต (Life Skills) ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนผ่านกระบวนการสังคมประกิต (Socialization) และผ่านประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง และการแก้ปัญหาและการปรับตัวใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมทดลอง (มานี ไชยธีรานูวัฒน์ศิริ, 2543:1) นอกจากนั้นที่พักอาศัยที่เหมาะสมต่อการศึกษา ยังเป็นสถานที่สนับสนุนให้การศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษา มีบรรยากาศของความเป็นวิชาการอย่างแท้จริง ที่พักนักศึกษาที่ดีจึงต้องมีลักษณะที่เป็น "ศูนย์ศึกษาและอาศัย"

มหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนชั้นนำ ที่มีชื่อเสียงและเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งประเทศ โดยได้เปิดดำเนินการสอนตั้งแต่ พ.ศ. 2505 ปัจจุบันมหาวิทยาลัยกรุงเทพเปิดดำเนินการสอนระดับปริญญาตรี 9 คณะ 26 สาขาวิชา ในปี พ.ศ. 2528 มหาวิทยาลัยกรุงเทพได้ขยายและตั้งวิทยาเขตใหม่ที่รังสิต จังหวัดปทุมธานี ทำให้ยอดรวมของจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี จาก 8,195 คน ในปี พ.ศ. 2528 เพิ่มขึ้นเป็น 27,269 คน ในปัจจุบันปี พ.ศ. 2545 (มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, สำนักทะเบียน, 2545)

ตั้งแต่มหาวิทยาลัยกรุงเทพกำหนดแผนการเรียน 2 วิทยาเขต โดยกำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 เรียนที่วิทยาเขตรังสิต และปีที่ 3 และปีที่ 4 เรียนที่วิทยาเขตกล้วยน้ำไท จากการสำรวจและวิเคราะห์เบื้องต้น พบว่า ปัญหาการเพิ่มขึ้นของประชากรนักศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกปี ทำให้เกิดปัญหาด้านที่พักอาศัย นักศึกษาจำนวนหนึ่งที่เช่าพักอาศัยบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย พบปัญหาหลายเรื่อง

ปัญหาที่ที่พักอาศัยเป็นเหตุให้นักศึกษาส่วนหนึ่ง ประสบปัญหาในผลการเรียน ต้องลาออก หรือพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา ตอนเรียนชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ที่วิทยาเขตรังสิต และต้องย้ายเข้ามาเรียนชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ที่วิทยาเขตกล้วยน้ำไท สัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่สอบเข้าเรียนตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนเรียนจบหลักสูตรปริญญาบัตร มีจำนวนลดลงต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา (ผลวิเคราะห์จากข้อมูลระหว่างปีการศึกษา 2541-2545) อันก่อให้เกิดความสูญเสียด้านการพัฒนาทรัพยากรบัณฑิตออกสู่สังคม และสูญเสียงบประมาณโดยรวมของผู้ปกครอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพความเป็นอยู่อาศัยของนักศึกษาในปัจจุบัน
2. ศึกษาปัญหาที่ที่พักอาศัยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่มี 2 วิทยาเขต
3. ศึกษารูปแบบที่ที่พักอาศัยที่สนับสนุนการศึกษา
4. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่ที่พักอาศัยนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านการพักอาศัยในระหว่างการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีผลกระทบต่อความสามารถในการสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาหลายด้าน ที่พักนักศึกษาที่อยู่ใกล้กับสถาบันการศึกษา ช่วยให้นักศึกษาประหยัดเวลาในการเดินทาง ทำให้ไม่เหนื่อยล้า และมีเวลาในการศึกษาคว้าและทำกิจกรรมระหว่างการศึกษา ประกอบกับการได้อยู่ในที่ที่พักอาศัยที่เอื้อและสนับสนุนต่อบรรยากาศการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมทางด้านสังคมที่ดี รวมถึงการได้ร่วมสังคมนอกกับเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้องร่วมมหาวิทยาลัย สามารถปรึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมหรือชุมชนทดลอง จะเป็นสิ่งกระตุ้นทางด้านการศึกษานอกชั้นเรียน ทำให้นักศึกษาที่พักอาศัยระหว่างการศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาได้ดี จากเหตุผลดังกล่าว ตั้งสมมุติฐานได้ว่า

สมมติฐานที่ 1 การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่มี 2 วิทยาเขต โดยแบ่งชั้นปีเรียนระหว่าง 2 วิทยาเขต ทำให้นักศึกษาส่วนหนึ่งที่ต้องเข้าพักอาศัยระหว่างการศึกษาคำนับต้องย้ายที่อยู่อาศัยใกล้วิทยาเขตที่เรียนตามชั้นปีนั้นๆ โดยเฉพาะนักศึกษาที่สอบเข้ามาเรียนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่พลาดจากการสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐ จึงเลือกมาเรียนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่เข้าเรียนในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ยังคงมีความมุ่งหวังที่จะเรียนรอเพื่อการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐใหม่อีกครั้ง โดยไม่สนใจปัญหาหรือการเตรียมความพร้อมหรือวางแผนในเรื่องที่อยู่อาศัยระหว่างการศึกษานักศึกษาที่พลาดการสอบจนกระทั่งเมื่ออยู่ในชั้นปีที่ 2 และอยู่ในสภาพท้อแท้หมดกำลังใจ ประกอบกับการที่ต้องปรับตัวเพื่อย้ายไปเรียนและอยู่อีกวิทยาเขตหนึ่งแทนนั้น ทำให้นักศึกษาส่วนหนึ่งประสบปัญหาในด้านความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ใหม่เป็นครั้งที่ 2 ประกอบกับความไม่พร้อมด้านที่พักอาศัย และปัจจัยทางด้านความสามารถในการจ่ายค่าที่พักอาศัยของวิทยาเขตในเมืองที่ขาดแคลน และมีอัตราค่าเช่าสูงกว่า เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาเกิดภาวะปัญหาทางด้านค่าใช้จ่ายโดยรวม ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อ และย้ายที่เรียนใหม่ที่มีความสะดวกสอดคล้องกับการศึกษาและการอยู่อาศัยอื่นแทน

สมมติฐานที่ 2 มหาวิทยาลัยที่ไม่มีสวัสดิการด้านที่พักอาศัยของสถาบันให้บริการแก่นักศึกษา โดยอาศัยผู้ประกอบการที่พักอาศัยเอกชนภายนอก ที่ไม่ได้คำนึงถึงรูปแบบที่พักอาศัยสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาทั้งทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความปลอดภัย และการกำหนดอัตราค่าเช่าพักให้สอดคล้องกับความสามารถในการจ่ายค่าเช่าของนักศึกษา ถึงแม้จะตั้งอยู่ใกล้สถานศึกษา แต่ไม่ได้รับความนิยมและไม่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการที่พักอาศัย สังเกตได้จากนักศึกษาส่วนหนึ่งจำเป็นต้องไปหาเช่าที่พักอาศัยในพื้นที่ที่ไกลจากสถาบัน ที่มีความสะดวกสบาย และมีความปลอดภัย มีมาตรฐานการอยู่อาศัยที่ดี และมีอัตราค่าเช่าอยู่ในภาวะที่รับได้นั้น ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาเหล่านี้ยังคงประสบปัญหาในการเดินทาง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ที่พักอาศัยที่ห่างไกลสถานบันนั้น ไม่ได้ส่งผลสนับสนุนการอยู่อาศัยเพื่อการเรียนรู้ได้ตามที่ตั้งใจไว้เช่นกัน ดังนั้น ปัจจัยด้านที่พักอาศัยของนักศึกษาที่ในสถานที่แวดล้อมไม่เอื้อ และไม่สนับสนุนการศึกษา ส่งผลให้นักศึกษาไม่มีแรงจูงใจในการศึกษาทบทวนวิชาเรียน อีกทั้งสิ่งรบกวนต่างจากปัญหาที่พักอาศัยทั้งทางด้านกายภาพ สภาพสังคม และเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ และโอกาสสำเร็จทางการศึกษา

สมมติฐานที่ 3 ความต้องการด้านการศึกษาก่อให้เกิดการแข่งขันในการสอบเข้าเรียนเพื่อแย่งกันเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐ เนื่องจากมีค่าเล่าเรียนตามเกณฑ์ที่นักศึกษาไม่เดือดร้อน ส่วนนักศึกษาที่พลาดจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐส่วนหนึ่ง ยังคงต้องการเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีชื่อเสียงเป็นลำดับถัดไป ซึ่งมหาวิทยาลัยเอกชนที่ดีส่วนมากจะมีค่าเล่าเรียนสูง เนื่องจากไม่ได้งบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ ดังนั้น นักศึกษาที่เข้าเรียนมหาวิทยาลัยเอกชน นอกจากต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งด้านการเรียนแล้ว ค่าเดินทาง ค่าเช่าที่พักอาศัยที่ ค่าครองชีพต่างๆ ในระหว่างการศึกษา เป็นภาระที่เป็นปัญหาในระหว่างการเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สมมติฐานที่ 4 นักศึกษาผู้อยู่อาศัยในชุมชนหอพัก มีสิทธิของความเป็นมนุษย์ที่จะเลือกและร่วมสร้างความเป็นชุมชนที่ตัวเองอยู่ ให้มีความน่าอยู่ ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิถีชีวิตด้านความเป็นอยู่ ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะร่วมกันพัฒนาชุมชนของตัวเอง ให้เป็นไปในทางที่ดี ถูกต้องสอดคล้องกับกฎระเบียบหรือข้อปฏิบัติของทางมหาวิทยาลัย หรือของสังคม ถ้าให้โอกาสและสนับสนุน ไม่ว่าจะในด้านงบประมาณ หรือด้านการจัดการ การอบรมให้ความรู้ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการผสมผสานชุมชนที่พักอาศัยให้สอดคล้องกับการอยู่ร่วมกันในรั้วสถาบันการศึกษาอย่างกลมกลืน และเป็นธรรมชาติที่ควรมีอยู่ในสถาบันหรือภายในวิทยาเขตการศึกษา

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 กลุ่มประชากร

การดำเนินการวิจัยจะดำเนินการภายใต้ข้อตกลงดังนี้

1. เป็นการศึกษาภายใต้สภาพการณ์ ในปีการศึกษา 2545 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษา นักศึกษาที่พักอาศัยที่ดำเนินการโดยเอกชนภายนอกมหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยการคัดเลือกจากนักศึกษาที่เช่าพักอาศัยบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยในรัศมี 1.5 -5.0 กม.ที่มีความหนาแน่นของนักศึกษาพักอาศัยทั้ง 2 วิทยาเขต

2. กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพระดับปริญญาตรี ภาคปกติชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่เรียนอยู่วิทยาเขตรังสิตและกำลังจะย้ายข้ามวิทยาเขต และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่ได้ย้ายข้ามเรียนที่วิทยาเขตกล้วยน้ำไท เฉพาะ 7 คณะวิชา ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรคำถามในการวิจัย มีดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ 7 คณะ ที่เรียน 2 วิทยาเขต
2. ที่พักอาศัยของนักศึกษาแยกแต่ละวิทยาเขต
3. ระดับรายรับและรายจ่ายของนักศึกษา
4. ภูมิลำเนาของนักศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. สภาพการอยู่อาศัยในปัจจุบัน
2. ผลกระทบเรื่องที่อยู่อาศัยระหว่างการศึกษา
3. ทศนคติความต้องการเกี่ยวกับที่พักอาศัยที่สนับสนุนการศึกษาและอาศัย
4. ข้อเสนอแนะและประโยชน์ที่ได้รับจากการแก้ปัญหาด้านที่พักอาศัย

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.5.1 เนื่องจากจำนวนที่พักอาศัยของเอกชนภายนอกมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาเช่าพักอาศัย อยู่กระจัดกระจายทั่วไป และมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาและงบประมาณในการศึกษา ประกอบกับผลวิจัยที่ผ่านมาพบว่า นักศึกษามีความต้องการที่พักอาศัยที่อยู่ใกล้กับสถานศึกษา เพื่อความสะดวกในการเดินทาง และหอพักเอกชนที่มีนักศึกษาเช่าอยู่เต็มจะกระจายตัวอยู่ในรัศมีการเดินทาง 1.5 กิโลเมตร (พันเลิศ ธัญญสิริ, 2536)

1.5.2 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน ระบุที่อยู่ตามภูมิลำเนาเดิม มิได้แจ้งที่อยู่พักอาศัยในปัจจุบัน ทำให้ยากลำบากในการสำรวจจำนวนประชากรที่แท้จริง ฉะนั้นในการศึกษาคั้งนี้ จึงใช้ข้อมูลประชากรของนักศึกษาทุกชั้นปีทั้ง 2 วิทยาเขต ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรเป้าหมาย เนื่องจากกลุ่มประชากรดังกล่าวสามารถให้ข้อมูลเปรียบเทียบด้านที่พักอาศัยได้ทั้ง 2 วิทยาเขต ทั้งที่เคยพักอาศัยอยู่ที่วิทยาเขตจริงสิต และนักศึกษาที่ย้ายที่พักอาศัยเข้ามาที่วิทยาเขต กลัว้วยน้ำไท

3. กลุ่มประชากร ศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่เรียนระดับอุดมภาคปกติ 7 คณะที่ต้องเรียนทั้ง 2 วิทยาเขต ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลสถิติจำนวนนักศึกษาของปีการศึกษา พ.ศ. 2545 ไม่รวมถึง นักศึกษาซึ่งไม่เปลี่ยนวิทยาเขตตลอดหลักสูตร ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง นักศึกษาค้างรุ่น นักศึกษาภาคค่ำ นักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ และนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

1.6 คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งประเภท สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับรัฐ และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (มนตรี แย้มกสิกร, 2542: 4)

ที่พักอาศัยนักศึกษา หมายถึง สถานที่ที่นักศึกษาที่เช่าพักอาศัยระหว่างการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (มาณี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ, 2543: 4)

ในงานวิจัยนี้ แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- หอพักหมายถึง สถานที่พักอาศัยที่จำกัดเฉพาะนักศึกษาหญิง ในการเช่าพักอาศัย แล้วจำกัดด้วยระยะเวลาการเข้าออก (วัลลภ สุรทศ, 2543: 3)
- อพาร์ทเมนท์ คอนโดมิเนียม แฟลต หมายถึง สถานที่เช่าพักอาศัยเป็นรายเดือน ไม่จำกัดเพศ และเวลาในการเข้าออก (วัลลภ สุรทศ, 2543: 3)
- ห้องแบ่งเช่า / บ้านแบ่งเช่า หมายถึง อาคารพาณิชย์ ทาวน์เฮ้าส์ หรือ บ้านเดี่ยวที่กันแบ่งเป็นห้องย่อยให้เช่าพัก (วัลลภ สุรทศ, 2543: 3)

รูปแบบที่พักอาศัยสำหรับนักศึกษา หมายถึง ปรัชญาการจัดที่พักอาศัย แนวคิดหลัก ระบบบริการ ระบบที่พัก ระบบที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ระบบบุคลากร ระบบการพัฒนา นักศึกษา และสภาพแวดล้อมของที่พัก (มนตรี แย้มกสิกร, 2542: 4)

พัฒนาการของนักศึกษา หมายถึง ระดับการรับรู้ของนักศึกษาที่พักอยู่ในหอพักของ

สถาบันการศึกษา ต่อผลการพักอยู่ในหอพักของสถาบันการศึกษา ที่ได้เรียนรู้การอยู่อาศัยและกิจกรรมที่หอพักจัดขึ้น ทำให้พัฒนาด้านการรู้จักตนเอง (Self- Knowledge) ความเชื่อมั่น (Self-Confidence) ความรู้สึกคุณค่าของตนเอง (Self-Worth) ความชัดเจนของเป้าหมายชีวิต (Clarification of Goals) ความสามารถในการสัมพันธ์กับบุคคล (Inter-Personal Competence) การให้ความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น และสังคม ความสามารถในการดูแลตนเอง และความเป็นผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะ (มาถนี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ, 2543: 1)

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) รูปแบบที่พักอาศัยสำหรับนักศึกษา บริเวณใกล้เคียงโดยรอบมหาวิทยาลัยในรัศมีการเดินทาง 1.5 กม. และ 5 กม. ทั้ง 2 วิทยาเขต เพื่อทำการศึกษาสภาพความเป็นอยู่อาศัยของนักศึกษาทั้งด้านกายภาพ สังคม เศรษฐกิจในปัจจุบัน และทัศนคติเกี่ยวกับผลกระทบเรื่องที่พักอาศัย ที่มีนัยสำคัญระหว่างการพักอาศัยและศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย จากแผนการเรียนการสอน จะมีนักศึกษาทุกชั้นชั้นปี จำนวน 7 คณะ ที่มีประสบการณ์ด้านการพักอาศัยที่วิทยาเขตรังสิต และนักศึกษาที่ย้ายมาศึกษาต่อและพักอาศัยที่วิทยาเขตกล้วยน้ำไท รวม 21,340 คน เนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สามารถให้ข้อมูลเปรียบเทียบปัญหาสภาพการพักอาศัย และผลกระทบเรื่องที่พักอาศัยที่มีนัยสำคัญระหว่างการพักอาศัยและการศึกษาระหว่างศึกษาและพักอาศัยทั้ง 2 วิทยาเขต และทำการวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาที่พักอาศัยนักศึกษา เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามปณิธานของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนเก็บข้อมูล

2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วยการค้นคว้าบททวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับที่พักอาศัยของนักศึกษา และข้อมูลความเป็นมาและระบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติจำนวนนักศึกษาแต่ละคณะ แต่ละชั้นปี และสถิติจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละปี รวบรวมจากหน่วยงานสำนักทะเบียนนักศึกษา ฝ่ายรับสมัครนักศึกษา และสำนักวิชาการ

2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป จากการสำรวจภาคสนาม (Site Survey) ทางด้านสภาพที่อยู่อาศัย สภาพสังคมและเศรษฐกิจ เกี่ยวกับรูปแบบที่พักอาศัย สำหรับนักศึกษา และการออกแบบสอบถามทัศนคติ (Questionnaire) และแนวคิดในเรื่องที่พักอาศัยที่มีผลกระทบต่อการศึกษา ของกลุ่มประชากรนักศึกษาเป้าหมาย ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในปีการศึกษา 2545 โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ตามสัดส่วนของแหล่งที่พักอาศัยนักศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขึ้นตามสูตรคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พอดีของ (Yamane, Taro, 1967) สำหรับกลุ่มประชากร 21,340 คน คำนวณได้ 392 คน จากการกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95%และยอมรับในความคาดเคลื่อนของผลวิจัยไม่เกิน $\pm 5\%$

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การถ่ายภาพประกอบการบรรยาย

2.2 แบบสอบถาม (ชุดทดสอบ) นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข และทดลองใช้

2.3 แบบสอบถาม (ชุดปรับปรุง) นำไปทดสอบกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มใหม่ที่เดียวกัน

2.4 หาความเที่ยง (Reliability)

3. วิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้ จากแบบสอบถามจำนวน 392 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC* (Statistical Package for Social Science / Personnel Computer Plus) ค่าสถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) จากคำตอบของกลุ่มประชากร

4. สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาทำการสรุปผลวิจัย เพื่อแสดงประเด็นที่มีนัยสำคัญที่ได้รับจากผลการวิจัย และตรวจสอบความสอดคล้องของผลที่ได้รับจากการวิจัยกับแนวคิดทฤษฎีที่ได้รวบรวมไว้ ตลอดจนข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และทำการสรุปผลข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

4. นำเสนอผลการวิจัย

นำเสนอผลงานวิจัยในรูปแบบการบรรยาย ตาราง รูปภาพ และค่าสถิติที่ได้จากการวิจัย

